Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dn.24 grudnia 1932 r. 92.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.

ESTONJA.

--:§:--

ŁOTWA.1. S p r a w a g o s p o d a r c z e g o z b l i ż e n i a m i ę d z y P o l s k ą a Ł o t w ą w u j ę c i u "L a t v i j a s S a r g s". "Latvijas Sargs" /z 19.XII.32/: Delegacja łotewska oświadczyła po powrocie z Warszawy przedstawicielom prasy, że odbywała rokowania z przedstawicielami polskimi i omówiła cały szereg spraw związanych z ustaleniem normalnych stosunków handlowych między Polską a Łotwą. Handel wzajemny utrudnia okoliczność, że w traktacie handlowym nie figuruje klauzula, w myśl której możnaby było udzielać wzajemnych przywilejów, któreby wykraczały ponad zasadę największej przychylności. Polska obecnie pracuje nad nowemi projektami taryf celnych i obiecuje nie rewidować traktatów handlowych. Odpowiedzialni politycy polscy obiecują poczynić kroki, by wspomniana klauzula została w nowych traktatach uwzględniona.

Dzięki nadzwyczajnym taryfom kolejowym tranzyt polski kieruje się głównie do Gdyni i Gdańska. Do portów tych kierują się również towary z Wileńszczyzny, któreby mogły z powodzeniem być skierowane do portów łotewskich.

Podczas narad warszawskich uznano za pożądane zrealizować ten projekt, ażeby w ten sposób wyrównać bilans płatniczy między obu krajami. Komunikację między Łotwą a Polską utrudniają w wysokim stopniu drogie paszporty zagraniczne Łotwy i Polski, wizy i t.d. Wyrażono przeto życzenie wprowadzenia zwykłego trybu w wydawaniu paszportów. Tryb ten obecnie ma zastosowanie w stosunkach między Polską a Estonją. Stosunek handlu polskiego do łotewskiego wyraża się jak 5 do 1, co jest przejawem anormalnym. W wyniku rokowań niektóre firmy i fabryki łotewskie otrzymają polskie obstalunki.

Dla rozwoju handlu polsko-łotewskiego stworzona zostanie w Rydze przy T-stwie Zbliżenia Polsko-Łotewskiego specjalna sekcja gospodarcza.

2. "D e m o n s t r a c j a a n t y l i t e w s k a"? "Socjaldemokrats" /290.XII.32/:Jak donoszą, w najbliższym czasie odbędzie się w Wileńszczyźnie polowanie polityczne z udziałem premjera i członków gabinetu. O ile wiadomość ta okazałaby się prawdziwą, należałoby się dziwić taktyce łotewskiego M-stwa Spraw Zagr. Litwa wytłumaczy przecież to polowanie na terytorjum,co do którego toczy się spór, jako skierowaną przeciwko sobie demonstarcję polityczną. Zdaje się, że łotewski premjer ze swą dogmatyczną polityką zagraniczną pragnie wciągnąć Łotwę całkowicie w orbitę wpływów polskich i uczynić swój kraj narzędziem polskiej polityki zagranicznej. Wszystkie niepowodzenia w łotewskiej polityce zagranicznej stara się premjer uwieńczyć przez uczynienie Łotwy wasalem

Polski. Premjer uważa za stosowne czynić to w czasie, kiedy Łotwa usiłuje nawiązać ściślejsze stosunki ekonomiczne z Litwą i prowadzi rokowania gospodarcze z Rosją Sowiecką. Doprawdy należy się dziwić takiej taktyce i krótkowzroczności.

3. Łotewski handel zagraniczny w listopadzie. "Pehdeja Brihdi" /286.XII.32/: W listopadzie r.b. importowała Łotwa towarów na 8,3 milj.łatów, zaś eksportowała za 6,4 milj.łt. Pasywa wynoszą 1,9 milj.łatów.

4. Działalność cukrowni. "Pehdeja Brihdi"/286.XII.32/:Jak obliczają, o ile przeróbka buraków cukrowych odbywać się będzie bez żadnych przeszkód, obie cukrownie łotewskie będą zatrudnione do połowy lutego 1933 r. Większa część dostarczonych obu cukrowniom buraków w ilości 175 tys. tonn xx uległa już przeróbce.

16 grudnia upłynął termin przyjmowania ofert w sprawie dostarczenia maszyn do projektowanej trzeciej cukrowni w Libawie. M-stwo Finansów otrzymało w tej sprawie 15 ofert zagranicznych.

5. Ubezpieczenie floty handlowej. "Latv.Kareivis" /289.XII.32/: Wydział Ubezpieczeniowy Łot.M-stwa Finansów ubezpieczył dotychczas 40 okrętów handlowych, czyli 1/3 całej łotewskiej floty handlowej. Ogólna suma ubezpieczeń przewyższa 5 milj. łatów.

6. Sprzedaż spirytusu. "Latvijas Kareivis"/289.XII.32/:Od 1 kwietnia do 1 grudnia r.b. łotewskie M-stwo Finansów sprzedało ogółem 30 milj. stopni spirytusu, wódki i spirytusu czystego. W składach M-stwa Finansów znajduje się obecnie 37 milj. stopni spirytusu niesprzedanego.

7. Działalność Inspektoratu Cen. "Latvis" /z 21.XII.32/:Po stworzeniu Inspektoratu Regulowania Cen inspektorem mianowany został pułk.Landowski, który zaczął zbierać informacje o produkcji i cenach sprzedażnych, by ustalić w ten sposób stałe ceny na produkty przemysłowe. Dotychczas ustalono w ten sposób stałą cenę na naftę /15 - 16 sent. litr/.-

ESTONJA 1. Projekt zmiany konstytucji w trzeciem czytaniu. "Siegodnia" /355.XII.32/: 21 grudnia w Komisji Parlamentarnej rozpoczęto rozpatrywanie projektu zmiany konstytucji w trzeciem czytaniu. M.in. zdecydowano nazywać pierwszego obywatela państwa nie prezydentem a naczelnikiem państwa. Pozatem odebrano naczelnikowi państwa prawo rozwiązywania nadzwyczajnych sesyj parlamentu. W ten sposób naczelnik państwa może rozwiązywać jedynie zwyczajną, kolejną sesję. Pozatem zdecydowano, że posłowie będą otrzymywali pobory za czas faktycznej pracy parlamentu niezależnie od tego, jak długo trwać będzie sesja. Liczba posłów nie może wynosić mniej, niż 75. Poseł może przejść do parlamentu po otrzymaniu conajmniej 1/100 ogólnej liczby głosów. Z tekstu przysięgi naczelnika państwa skreślono słowa: "niech Bóg błogosławi moją pracę". Natomiast zdecydowano, że naczelnik państwa może zależnie od swej woli zastąpić znajdujące się w tekście przysięgi słowa "święta przysięga", słowami "przysięgam w imię Boga".

2. Wzrost pokrycia korony. "Siegodnia"/355.XII.32/:Pokrycie korony w złocie i walutach obcych wynosi obecnie 44,6%. W ostatnich czasach pokrycie korony systematycznie wzrasta.

3. Niezadowolenie socjalistów estońskich z leaderów. "Siegodnia" /353.XII.32/:28 i 29 grudnia odbędzie się w Tallinie zjazd estońskiej robotniczej partji socjalistycznej. Zjazd ten budzi powszechne zainteresowanie ze względu na niesnaski, jakie się dały zauważyć w łonie partji. W niektórych wypadkach młodzi socjaliści zajęli stanowisko opozycyjne względem starych socjalistów, będących dotychczas kierownikami partji. Według pogłosek, rozdźwięki te zostały wywołane udziałem socjalistów w obecnym rządzie.

4. Rozłam w estońskiej partji socjalistycznej. "Siegodnia"/353.XII.32/: 21 grudnia odbyły się w Tallinie wybory delegatów na kongres estońskiej partji socjalistycznej. Wybrano wyłącznie przedstawicieli radykalnej lewicy. Socjaliści umiarkowani oraz prawica oświadczyli w związku z tem, że stworzą nową grupę. Istotnie odbyło się zebranie nowej grupy. Jak słychać, komitet centralny partji nie zamierza przeszkadzać utworzeniu takiej grupy.

5. Nowe cła w Estonji. "Siegodnia" /353.XII.32/: Rząd zdecydował na ostatniem posiedzeniu wprowadzić nowe cła na cały szereg towarów w tej liczbie na jedwab, sztuczny jedwab, żelazo, wyroby niciane, części maszyn elektrycznych, wyroby z papieru, książki, lekarstwa, instrumenty medyczne, szczecinę i t.d.

6. Ruch naturalny ludności w 1931 r. "Rev.Ztg." /293.XII.32/: Miesięcznik "Estońska Statystyka" podaje następujące dane co do ruchu naturalnego ludności w 1931 r. Urodziło się 19509 osób, umarło - 18074. Przyrost więc naturalny wynosi 1432 /1,3%/.-

7. W sprawie motoryzacji kolei. "Rev.Ztg."/293.XII.32/: Próby nad użyciem gazu świetlnego na kolei wydały pozytywne rezultaty. Motorową lokomotywę z nowym generatorem uruchomiono na linji Tallin-Paiseküla.-

8. Delegacja urzędników państwowych u ministra Oświaty i Spraw Społecznych. "Vaba Maa" /300.XII.32/: 20 grudnia minister Oświaty i Spraw Społeczn. H.Kukk przyjął delegację urzędników, którzy prosili go o poparcie ich dezyderatów. w sprawie pensyj urzędniczych. Swe przybycie umotywowała delegacja niemożnością dojścia ustawy o zmniejszeniu płac do skutku.

9. Handel zagraniczny w listopadzie b. "Vaba Maa" /300.XII.32/: W listopadzie wwieziono towarów ogólnej wartości 3,2 milj.koron, wywieziono za 3 milj.koron. Bilans czynny wynosi 181.300 kiron.

10. Dezyderaty urzędników państwowych. "Vaba Maa"/299.XII.32/: Zarząd związku urzędników państwowych rozważał 18 grudnia sprawę zmniejszenia płac urzędniczych. Naradę zakończono wnioskiem, że redukcja nie może dojść do skutku, ponieważ w ciągu 2 ostatnich lat zmniejszono płace o 2 - 20%. Pozatem zmniejszono djety oraz zmuszono urzędników do ponoszenia większej części rozchodów, związanych z pomocą lekarską. Związek urzędników domaga się wprowadzenia na to miejsce podatku kryzysowego. Jak donoszą, min.Przemysłu A.Jürmann nie podziela zdania związku urzędników, uważając, że kryzys odbił się o wiele dotkliwiej na pracownikach prywatnych, niż państwowych.

11. Zmiana taryfy celnej. "Rev.Ztg."/2922.XII.32/: Rząd postanowił przedstawić parlamentowi projekt ustawy, zdążającej do zmiany lub uzupełnienia taryfy celnej.

12. Redukcja pensyj urzędniczych. "Vaba Maa" - "Esmaspäev" /51.XII.32/: Minister Przemysłu przedstawił rządowi projekt zmniejszenia płac urzędników państwowych w następującym porządku: 1/Pensje 40 - 50 kor. zostaną obniżone o 5%, 2/pensje 50 - 60 kor. o 5%, 3/ pensje ponad 60 kor. obniżone będą o 10%. Ustawa ta będzie ważną od 1 stycznia do 1 kwietnia 1933 r. Oszczędność z tego tytułu wyniosłaby 650 tys. koron.

13. Nowy poseł estoński w Paryżu. "Vaba Maa" - "Esmaspäev" /51.XII.32/: B. naczelnik państwa O.Strandmann został mianowany posłem estońskim w Paryżu.

14. XIV-lecie estońskiej marynarki wojennej. "Vaba Maa" /301.XII.32/: 21 grudnia estońska marynarka wojenna obchodziła XIV rocznicę swego istnienia, Na tej uroczystości był obecny również naczelnik państwa, K.Päts.

15. W sprawie długów wojennych Estonji. "Rev.Ztg."/294.XII.32/: 1 stycznia 1933 r. przypada termin płatności raty długu wojennego, wynoszącej 50.000 f.szterl. na rzecz Anglji. Ratę tę musiała Estonja uiścić już 1 lipca r.b., na podstawie jednak moratorjum Hoovera uzyskała odroczenie na przeciąg 6 miesięcy. Obecnie rząd estoński żąda dalszej prolongaty.-

37